

Handlingers mening fra utøvers
synsvinkel.

Rettslige forståelser

Årsaksforståelser:

- Samfunnsmessige, for eksempel fattigdom, arbeidsløshet, kulturkonflikt
- Individuelle, for eksempel vanskelige oppvekstforhold, rusavhengighet, ADHD

Handlingers mening:

- Hvordan oppfatter mennesker sin egen situasjon?
- Hvilken mening tillegger de handlingene sine (også slike som innebærer lovbrudd eller andre sosiale avvik)?
- Hvilke prosjekter prøver de å realisere, og hvilke strategier bruker de?

En slik forståelse

- ser mennesker som *aktører*
- som handler ut fra sin konkrete *livssammenheng*
- slik de sjøl *forstår* den
- Handlinger har *mening*

Engelstads handlingsmodell:

- Aktøren har mer eller mindre velbegrunnede *oppfatninger* (kunnskaper, tro etc.) om hvordan verden er
- Aktøren har mer eller mindre langsiktige *verdier* og *mål*
- Aktøren har til sin rådighet et større eller mindre sett av *midler* eller *ressurser*
- Aktøren opptrer i et handlingsfelt der det foreligger et sett av *alternative handlingsmuligheter* og et sett av *begrensninger på mulige handlinger*.

Spørsmål vi kan stille ut fra modellen:

- Hva slags oppfatninger om verden har det mennesket vi prøver å forstå?
- Hva slags verdier har han/hun?
- Hvilke ressurser rår han/hun over?
- Hvilke muligheter og begrensninger preger hans/hennes handlingsfelt, og hvordan oppfatter hun/han sjøl dette?

Graffiti:

Graffiti fra 2. verdenskrig:

Skjørten: Vold som formålsrasjonell:

- Oppdragelse
- Gjengjeldelse
- Makt og kontroll

Oppdragelse:

- ”Eg tykte det var rett å slå. Eg har aldri vore sånn som har dengt for å denge. Eg har alltid hatt Gud med meg. Eg visste kva som var rett å gjere, når ho blei for laussluppen og liksom skulle ta frå meg det å vere den som passa på at alt gjekk rett til. Når ho gav seg til å finne på å styre, så hende det nok at eg måtte slå ho for å sette ho på plass. (Intervjueren spør om han mener at han skal oppdra kona si). Ja, det er heilt klårt, det står i Bibelen au, det.”

Gjengjeldelse:

- ”Jeg føler at da har jeg fått sagt fra. Det er det poenget jeg gjerne vil få med at når jeg har slått, da har jeg liksom fått vist at du har gjort dette her, og når det kommer til det punktet at jeg har slått, da er jeg liksom ferdig med dette her. Jeg bærer jo ikke nag mot henne eller noe sånt. Da har jeg vist dette her at du har gått såpass langt.”

Makt og kontroll:

- : ”Nei, det som skjer...hvorfor jeg gjør det er rett og slett at jeg har funnet ut at det er hun redd for ...da roer hun seg.”

Hanoa: Ran kan være

- formålsrasjonelt (skaffe penger)
- et kick, en spennende opplevelse

Ran – et kick:

- ”Hvis jeg skal slutte med kriminalitet må jeg finne på noe skikkelig...fjellklatring, fallskjermhopping eller noe sånt. Det er en like stor avhengighetsgrad av dette nyktre adrenalinkicket som det kjemiske. Kriminalitet...for noen er det status, for meg er det spenninga.”

Tagging – et kick:

- : ”jeg tror at hvis det hadde vært lovlig, så hadde det ikke vært fullt så interessant for veldig mange av de guttene som holder på med det. De kan si hva de vil, men jeg veit de liker den adrenalinen de får gjennom det. Det er spennende, og det er et utrolig kick, ikke sant./.../ Jeg kan få adrenalin bare av å tenke på det, når jeg tenker på hvordan det var og husker alle følelsene. Andpusten og sliten, men likevel løp jeg som bare faan.”

Lovbrudd kan også være

- kilde til respekt i eget miljø
- ledd i maskulinitetsprosjekt

Konkurransen om maskulinitet?

Gunnar Aakvaag om aktør og struktur:

- Noen teorier tar et "ovenfra-og ned"- standpunkt i og hevder at overindividuelle sosiale strukturer styrer aktørenes handlinger.
- Andre teorier tar et "nedenfra- og opp"ståsted, og hevder omvendt at aktøren handler fritt, og at sosiale strukturer, i den grad de eksisterer, alltid er et produkt av selvstendige aktørers handlinger.
- En tredje posisjon forsøker å formidle mellom de to posisjonene gjennom å hevde at aktører og strukturer er gjensidig avhengige av hverandre.

Forstadsopptøyer i Frankrike:

Franske forstadsungdommer med bilde av to drepte unggutter:

Hvordan blir volden møtt?

